

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Despre aval, de d-l C. N. Toneanu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Trifon N. Gheorghe cu Safta Popescu— *Observațiune* de S. R.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea III: Stan Bigiu-lescu cu I. P. Rizea.

Curtea de apel din București, secțiunea II: Manisalian frères cu Froim Fischer— *Observație* d-l D. Alexandresco.

Curtea de apel din București, secțiunea IV: Lucia Petrovici-Armis cu St. Petrovici-Armis. — *Obstrucție* de S. R.

DESPRE AVAL

(URMARE)¹⁾

6. *Avalul dat după scadență*.— În acest caz el nu ia caracterul cambiar. Tocmai așa este și pentru gir (art. 821 c. com.); așa este pentru acceptarea și plata prin intervențiune (art. 295 și 322 c. com.), fiindcă titlul poate să-și mărească creditul prin adăogirea de noi iscălituri cambiare, numai în perioada circulațiunii sale normale. Ajunsă scadența, circulația sa ulterioară deși conservă forma sa cambiară, e privată însă de creditul cambiar și de garanțiile juridice cari o ajută²⁾.

7. *Cine poate da avalul?*.— Oricine e capabil a se obliga cambiarmențe poate da și aval; femeia măritată nu se poate obliga decât cu autorizația soțului.

Se poate obliga ca avalant, oricare debitor din șirul cambiar, numai să nu fie acceptantul, emitentul sau trăgătorul, fiindcă ei deja sunt obligați în această calitate către toți acei cari ar putea să se oblige prin aval. Toți ceilalți obligați cambiar pot da aval, numai să'l dea pentru un obligat anterior care să nu fie acela imediat

precedent semnătorei sale, căci girantul care prestează avalul pentru girantul precedent, nu adaogă nimic la șirul cambiar, fiindcă este obligat către toți girarii succesivi (art. 298 c. com.). Pe când girantul care dă avalul pentru acceptant, agravează obligațiunea sa, pentrucă răspunde cu suma din cambie față de toți posesorii cambiei, afară de acceptant; toți creditorii intermediari între girul său și acceptațiune își ameliorează condiția lor, fiindcă dobândesc un debitor mai mult³⁾. — Și deci nu se poate zice că este inutil un asemenea aval, pe motivul că trebuind avalul girantului să fie dat înainte de scadență, apoi garantul tot este obligat a plăti. Iată, în adevăr, ipoteza unei cambii protestate pentru lipsa de acceptare sau pentru lipsa de siguranță a acceptantului, și să ne închipuim că un girant renunță a cere cautiune dacă i se procură avalul unui girant posterior; cum s'ar putea zice că este inutil acest aval care ar aduce o nouă garanție acelu prim girant contra oricărei eventuale acțiuni de regres? Să presupunem o serie de giruri dela A la B, dela B la C, dela C la D. Acesta (D) fiind ultimul posesor al cambiei protestate, cere cautiune pentru refuz de acceptațiune lui C, care la rândul său o cere lui B și acesta lui A care oferă în loc de cautiune avalul lui C; cum se poate zice că e inutil acest aval, care oprind genanta serie de regrese, acoperă pe B cu avalul lui C?⁴⁾

8. *Pentru cine se dă avalul?*— Avalul regulat dat, se poate da pentru orice persoană obligată în cambie, fie emitent, acceptant, trăgător și oricine din giranți și deci și pentru unul care deja era obligat prin aval, nici odată însă pentru unul care încă nu este obligat, chiar dacă ar fi trasul, care încă n'a acceptat, pentru că nu

1) Vezi *Dreptul* No. 62 din 1910.

2) *Vivante*, t. III, No. 1223.

3) C-ftă Vidari, t. VII, No. 6812.

4) *Vivante*, t. III, No. 1224, pag. 409.

se poate garanta o obligațiune care nu există încă ⁵⁾. În adevăr, dacă la Italiani s'ar mai putea susține că avalul se poate da și pentru o persoană care nu figurează încă pe cambie (deși chestiunea și la ei e foarte controversată), considerându-se ca o obligațiune subordonată existenței viitoare a semnăturii principale, la noi însă este inadmisibil aceasta, fiindcă legiuitorul nostru n'a permis cambia în alb. La Italiani, cambia în alb este o hârtie care încă nu e investită de toate cerințele esențiale ale unei cambii, dar care purtând timbrul poate să devie cambie; este o formă embrională, transitorie, destinată a se întregi cu formele complete ale cambiei; semnătura care e scrisă la origină va fi cel mult a unui emitent, trăgător sau acceptant, însă în mod excepțional poate să fie și a unui dătător de aval sau un girant ⁶⁾. Cum s'ar mai putea la noi susține aceasta, când cambia nu există ca cambie nici pentru emitent, dacă a fost semnată în alb atunci când s'a format (art. 273 c. com.)?

Dacă persoana pentru care s'a dat avalul nu-și pune semnătura sa, sau în neștiință de carte o pune prin semnul crucei, prin punere de deget, atunci neexistând obligațiune, nu poate nici avalul să fie eficace, căci deși obligațiunile cambiare sunt autonome, însă numai atunci când există, încât lipsind una din condițiunile esențiale pentru existența lor, numai poate fi caz de autonomie, fiindcă aceia ce nu există nu poate fi autonom sau ne-autonom. Și că aceasta este adevărat, este destul să considerăm că și semnătura acceptantului este autonomă, însă că nu produce efecte cambiare dacă în titlu lipsește semnătura principală a trăgătorului; tot așa este și cu avalul, dacă atunci când se invoacă (la noi dacă la formarea cambiei lipsește) lipsește iscălitura persoanei pentru care s'a dat și care e necesară la existența sa. Se va obiecta, după cum am văzut mai înainte, că legea declară valabilă obligațiunea dătătorului de aval chiar atunci când obligațiunea avalatului nu e validă; însă, după cum am văzut, altceva este *nevaliditatea* și altceva *inexistența*; se înțelege existența unei obligațiuni nevalabile, precum ar fi din cauza lipsei de consimțământ, de capacitate, fiindcă obligațiunea care nu e validă există până ce nu este anulată, și deci poate fi garantată contra vițiilor sale, însă nu poate să fie garanție pentru o obligațiune care nu există, fiindcă nu se garantează ceea ce nu există. De altfel, avalul este o garanție (art. 296 al I, 297 c. com.) și nu se poate admite o derogatie la principiile cari regulează obligațiunile de garanție (art. 1653 c. com.) cu atât mai mult că motivele din art. 297 c. com. contrastează cu estensiunea, fiindcă acest articol voește să protejeze pe posesor contra vițiilor oculte ale obligațiunii principale, nu contra vițiilor evidente de formă cari sunt opozabile contra oricărui posesor (art.

349 c. com.) ⁷⁾. La noi, când e vorba de semnătura prin punere de deget, legea prin art. 276 c. com. declară cambia fără tărie, deci ca inexistentă, și avalul dat pentru o asemenea semnătură este ineficace, nul.

Dar dacă cel care dă avalul nefiind comerciant sau vre-unul din persoanele menționate de art. 275 c. com., a semnat fără a adăoga bun și aprobat, precum este obligat chiar eminentul, în acest caz, avalantul nu se obligă cambiarmențe și poate el să invoace dispoziția sus citatului articol.

8 bis. Într'o cambie regulată, avalul dat regulat conform art. 295 c. com., dacă nu s'a spus pentru cine se dă avalul, el este presupus că s'a dat pentru acceptant, emitent sau trăgător (art. 297 alin. 2). Prin urmare, legiuitorul a stabilit o presumpțiune *juris et de jure*, care nu poate să dispară decât atunci când avalantul a spus espres pentru cine a dat avalul și aceasta să fie scris pe titlu. Această presumpție subsistă, indiferent unde stă scris avalul regulat dat, d'asupra sau alături cu o semnătură, pe fața titlului sau pe dosul lui, alături cu semnătura garantului, dela această presumpție nu se poate deroga ⁸⁾ «În adevăr, legiuitorul regulând avalul conform cu principiile noului drept cambiar, a stabilit relativ la măsura obligațiunii avalantului față cu diverșii subscriitori ai cambiei, o regulă precisă și pusă spre a preveni orice echivocitate, a tăia orice chestiune și de aceia a declarat în art. 297 c. com. că în biletele la ordine sau cambie trată, dacă nu se arată persoana pentru care e dat avalul se socotește dat pentru emitent. Această dispozițiune este întocmai ca cea din art. 294 același codice, regulează aceleași raporturi și cu aceiași concepțiune ca și obligațiunile acceptantului pentru onoare, legiuitorul a avut în vedere de a mări puterea juridică, utilitatea economică a titlului cambiar, a rezolvat afirmând că intervenția unui terțiu trebuie înțeleasă că garantează buna soartă a cambiei, adică îndeplinirea tuturilor obligațiunilor ce conține, afară numai dacă dătătorul de aval sau acceptantul pentru onoare, au declarat espres că limitează garanția lor. Legea dar cu o regulă foarte simplă, clară și explicită, care lasă la libera voință a avalantului să determine măsura responsabilității față de diverși subscriitori ai cambiei, a sustras interpretarea voinței sale dela orice influență esterioră, și cu aceasta în mod clar a exclus orice alt criteriu ce s'ar putea trage din circumstanțele accesorii, precum: timpul, locul și modul în care avalul a fost scris și face inadmisibilă orice altă demonstrațiune a unei voințe deosebite din partea avalantului și orice distincțiune arbitrară, prin care s'ar voi a se rechemă la viață toate acele incertitudini și acele chestiuni pe cari legiuitorul în vederea necesității

5) Vidari, t. VII, No. 6814.

6) Vidari, t. III, No. 1111.

7) Vivante, t. III, No. 1225, 1111; C-fta Vidari, t. VII, No. 6814.

8) Vivante, t. III, No. 1226, prima parte.

economice, a siguranței garanțiilor creanței a voit tocmai să elimineze prin această regulă. Aceasta demonstrează destul că ar fi nefondat mijlocul care ar tinde în substanță a refuza aplicabilitatea acelei presumpțiuni numai din cauză că avalul a fost scris pe fața posterioară în loc de fața anterioară a cambiei⁹⁾. Deci, dacă e pe față sau pe dos, alături, dedesubt sau d'asupra unei semnături, atunci când nu se spune expres că se garantează această semnătură, avalul e presupus pentru emitent și orice apreciațiune a judecătorului trebuie înlăturată, fiindcă atunci ar contrasta cu natura literală a dreptului cambiar și cu necesitatea ca posesorul cambiei să știe cu certitudine dacă sau nu trebuie să facă actul de protest spre a-și conserva creanța sa. Astfel credem greșită susținerea lui Vidari că presumpțiunea aceasta încetează atunci când declarația de aval a fost pusă subț, d'asupra sau alături cu o semnătură — chiar când nu se spune clar că se voește a garanta această semnătură — sub motiv că atunci voința avalantului ar apărea clară și precisă¹⁰⁾.

9. Legea zice că avalul se socotește dat pentru acceptant, și dacă cambia nu este încă acceptată, se socotește pentru trăgător (art. 297 alin. 2).

Despre care moment însă vorbește legea, de care trebuie să ținem cont spre a determina dacă semnătura dăătorului de aval a fost dată pentru trăgător sau pentru acceptant? După litera legii, este clar că în momentul când s'a prestat avalul, căci zice că dacă polița nu e încă acceptată, avalul e socotit dat pentru trăgător; deci, dacă mai târziu cambia a dobândit semnătura acceptantului, avalul este dat definitiv pentru trăgător, și posesorul ar pierde acțiunea de regres contra avalantului, dacă a neglijat să facă protestul, care e necesar a conserva acțiunea contra trăgătorului. Dăătorul de aval ar putea să facă proba unui fapt care nu rezultă din cambie, pentru a proba că a dat semnătura pentru trăgător, și ar fi liberat de orice responsabilitate către posesorul care încrezându-se pe cuprinsul titlului, a crezut că avalul a fost dat pentru acceptant și de aceea a neglijat de a face protestul¹¹⁾.

Această interpretare este combătută de Vivante, care deși recunoaște că pare conformă cu litera legii, însă este contrarie cu principiul fundamental al dreptului cambiar, care consideră cuprinsul titlului ca decisiv pentru drepturile și obligațiunile posesorului de bună credință, și deci urmează să vedem dacă nu e compatibilitate între litera legii și spiritul ei. Formula art. 297 alin. 2 nu împiedică a se lua în considerațiune cuprinsul titlului, așa cum eră în momentul în care posesorul exercită dreptul

cambiar, iar nu acela care eră — forma lui necunoscută — în momentul în care posesorul precedent a obținut avalul. Se va zice că intenția orărei obligațiuni schimbare trebuie să se determine de cuprinsul titlului, așa cum eră în momentul în care obligatul își pune semnătura, însă nu se violează această regulă când se atribue dăătorului de aval, care țintește mai presus de toate a crește creditul cambiei — intențiunea de a lua obligațiunea care atinge mai bine acest scop, și deci a da avalul pentru acceptant, dacă acesta va da semnătura sa, sau pentru trăgător, dacă o refuză: obligațiunea sa alternativă devine simplă prin acceptațiunea trasului. Se va zice însă că dacă legiuitorul ar fi avut în vedere momentul în care se exercită acțiunea cambiară, n'ar fi uzat de cuvântul *încă*, care face aluziune la o condiție juridică ce se poate modifica. Inșă acel *încă* are o rațiune suficientă, chiar în sensul opiniunii lui Vivante, fiindcă nu trebuie a se uită că acțiunea cambiară poate fi exercitată contra avalantului și pentru a-i cere cauciune în urma refuzului de acceptațiune (art. 339 c. com.) și deci când aceasta poate fi *încă* prestată de tras, spre exemplu, dacă primește posterior avizul și provizia¹²⁾. Contra unui text însă așa de clar, ni se pare opinia lui Vivante ca inacceptabilă; dealtfel, în practică va fi greu a se stabili când trasul a acceptat cambia, dar aceasta nu va să zică că interpretația bazată pe textul legii nu este cea adevărată.

(Va urmă).

C. N. TONEANU

12) Vivante, t. III, No. 1226.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA I.

Audența dela 25 Iunie 1910

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Trifon N. Gheorghe cu Safta Popescu

PACT COMISORIU. — LIPSA LUI DINTR'UN CONTRACT SINALAGMATIC.—DACĂ SE POATE REZILIA CONTRACTUL PRIN SIMPLA CONDIȚIE REZOLUTORIE SUBÎNȚELEASĂ.— ART. 1020 COD. CIV.

În lipsă de pact comisoriu expres, neîndeplinirea obligațiunilor uneia din părți nu atrage de plin drept rezoluțiunea contractului, care nu poate fi desființat numai în baza condițiunei rezolutorii tacite subînțeleasă, conform art. 1020 cod. civil, în oate contractele sinalagmatice, ci numai prin hotărîre judecătorească definitivă, justiția având chiar dreptul de a acordă un termen părții acționate, înainte de a declară contractul desființat.

Prin urmare, până în momentul în care hotărîrea care declară contractul desființat a rămas defini-

9) Cas. Roma, 11 Iulie 1891, *Foro-Ital.* 1891, I, 1069. — *Contră*: Cas. Neapole, 20 Februarie 1889, *Foro-Ital.*, I, 1463.

10) Vidari, t. VII, No. 6816.

11) Cas. Roma, citată de Vivante, t. III, pag. 412, nota 227.

tivă, partea acționată are dreptul să execute obligațiunea sa și să împedice astfel desființarea contractului.

No. 400.— Casată, în urma recursului făcut de Trifan N. Gheorghiu, sentința tribunalului Argeș, No. 996 din 1906, dată în proces cu Safta Popescu.

S'au ascultat: d-l avocat Dumitrescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Popescu-Cobuz, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

«Exces de putere. În adevăr, tribunalul, față de depunerea prețului, nu putea, în urma apelului meu, să respingă această depunere pe considerațiune că nu este serioasă, fiindcă depunerea o făcusem pe numele vânzătorilor și în contul lor, deci la dispoziția lor, și tribunalul n'avea nici un element de apreciere din care să deducă că această depunere, cum eră făcută, puteam eu s'o retrag, deci, să nu fie serioasă.

«Tribunalul, față de această depunere, trebuia să se pronunțe dacă, așa cum eră depusă în opoziția ce făcusem, eră bine depusă sau nu, cu alte cuvinte, de eră în termen sau nu, și dacă prețul vânzării eră integral plătit.

«Greșită interpretare a art. 1366, combinat cu art. 1021 c. civ. Tribunalul, pentru a ajunge la rezoluțiunea vânzării, argumentează că am fost în întârziere, în cel mai rău caz prin chemarea în judecată; or, eu, depunându-i, în cursul instanței, bine depuneam, și tribunalul nu putea să rezolve vânzarea, eră liber tribunalul să nu dea termen, căci noi nu-l cerusem, din contră, ceream respingerea rezoluțiunii vânzării și confirmarea contractului de vânzare».

Având în vedere sentința adusă în recurs, din care rezultă că intimatele Safta N. Popescu și Ecaterina Gănescu au intentat acțiunea la judecătoria ocolul II Pitești, contra recurentului Trifu N. Ghesrghe, cerând a se rezilia vânzarea unui teren ce numitele intime au vândut recurentului, și a li se da în stăpânire pământul, pe motiv că recurentul n'a plătit integral prețul vânzării, acțiune care a fost respinsă de ambele instanțe de fond;

Considerând că recurentul, înaintea tribunalului, a opus în apărare la acțiunea intimatelor, că a consemnat prețul vânzării; că tribunalul constată consemnarea acestui preț, însă o găsește neserioasă, pentru că a fost făcută după trecerea unui lung timp dela intentarea acțiunii;

Considerând că, în lipsă de pact comisoriu, neîndeplinirea obligațiilor uneia din părți nu atrage deplin drept rezoluțiunea contractului, și că acel contract nu e desființat în baza condițiunii rezolutorii tacite, subînțeleasă de art. 1020 în toate contractele sinalagmatice, decât prin hotărâre judecătorească definitivă, justiția având chiar dreptul de a acordă un termen părții acționate înainte de a declară contractul desființat;

Că, prin urmare, până în momentul în care hotărârea care declară contractul desființat a rămas definitivă, partea acționată are dreptul să execute obligațiunea sa și să împedice astfel desființarea contractului;

Considerând că, în speță, întrucât tribunalul a constatat

că recurentul a consemnat prețul vânzării, nu putea, fără nici un motiv legal, după cum a făcut, să înlăture această consemnare și să declare reziliată vânzarea pentru neplata prețului; că, procedând astfel, tribunalul a comis un exces de putere și a violat art. 1021 și 1365 c. civ., prin urmare, din acest punct de vedere, motivele de casare sunt întemeiate și sentința supusă recursului urmează să fie casată.

Pentru aceste motive, casează.

Observație.— Atât doctrina cât și jurisprudența sunt constante asupra acestui punct. Vezi Cas. rom. *Cr. judiciar* din 1898, No. 12; Bult. 1889, pag. 832 urm. și *Dreptul* din 1889, No. 71; Bult. 1890, pag. 50 urm.; C. Galați, *Dreptul* din 1890, No. 44; Trib. Ialomița, *Dreptul* din 1892, No. 63, precum și multe alte autorități citate de d-l profesor D. Alexandresco, tom. VI, pg. 90 urm.; tom. VIII, p. 645 și tom. IX, p. 197, nota 2, etc. S. R.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 22 Septembrie 1909

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

Stan Bigiulescu cu I. P. Rizea

CAMBIE.— DEBITOR. — EXCEPȚIUNI CE POATE OPUNE. — NOVAȚIUNE.— ART. 349 COD. COM.

CAMBIE. — PROPRIETAR. — DEȚINEREA CAMBIEI PE BAZĂ DE CESIUNE.— DACĂ POATE SCHIMBA NATURA ACȚIUNEI CAMBIALE.

1° Debitorul unei cambii nu poate opune decât excepțiunile necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune și numai la prima înfățișare.

Prin urmare, debitorul nu mai poate opune în apel excepțiunea bazată pe novațiune, dacă acest mijloc de apărare nu l-a propus la prima înfățișare.

2° Din moment ce obiectul unui litigiu este plata unei sume rezultată din neachitarea unei cambii protestate, acțiunea care isvorăște își păstrează tot caracterul cambial, indiferent dacă cel care exercită acțiunea n'a devenit proprietar al cambiei în virtutea unui gir, ci pe baza unui simplu act de cesiune, întrucât acest fapt nu e de natură a schimba soluția procesului cambial.

No. 298.— Respins, ca nefondat, recursul făcut de Stan Bigiulescu contra deciziunii Curței de apel din Craiova, secția I, No. 12 din 1910, dată în proces cu I. P. Rizea.

S'au ascultat: d-l avocat Otulescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat I. Dinescu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Exces de putere, omisiune esențială și greșită aplicare a art.

349 c. com. Curtea de apel înlătură toate mijloacele mele de apărare, pe motiv că ele trebuiesc propuse la prima înfățișare a procesului, potrivit art. 349 c. com. Or, acțiunea adversarului meu Rizea, după cum am și susținut, nu este de natură cambială, întrucât dânsul n'a devenit proprietarul cambialilor în virtutea unui gir care să-i transmită acțiunea cambială, conform art. 277 c. com., în viriutea unei simple ceziuni, care nu putea să-i transmită decât acțiunea ordinară a creanței. Nefiind vorba de o acțiune cambială, Curtea, printr'o greșită aplicare a art. 349 cod. com. și printr'un excès de putere mi-a respins apelul meu, omițând a se pronunța asupra acestui mijloc al meu de apărare».

Având în vedere că se constată, din decizia supusă recursului, că Ion P. Rizea, intimat în recurs, a intențat acțiune cambială contra recurentului Stan Bigiulescu la tribunalul Dolj, întemeindu-și reclamația pe două polițe protestate semnate de acesta din urmă în ordinul celui d'întâi; că Bigiulescu a invocat înaintea tribunalului ca mijloc de apărare, faptul plăței acelor polițe și a cerut un termen spre a face această dovadă, că tribunalul însă a respins cererea de amânare, pe temeiul art. 72 din pr. civilă și în fond a admis acțiunea, obligând pe Bigiulescu la plata sumei din polițe;

Că, în contra acestei sentințe, Bigiulescu a făcut apel la Curtea din Craiova, unde dânsul a invocat stingerea datoriei prin novație, întrucât polițele, în baza cărora se reclamă, ar fi fost înlocuite prin altele; că Curtea de apel însă a respins acest mijloc de apărare, motivând și argumentând că, potrivit art. 349 cod. com. această excepțiune trebuie să fie propusă la prima înfățișare, ceea ce Bigiulescu nu a făcut, căci la prima instanță dânsul a invocat o altă excepțiune și anume că polița a fost plătită de codebitorul Ștefan Dumitru, excepție ce a fost respinsă de tribunal ca nedovedită;

Având în vedere dispozițiunile art. 349 din cod. com.;

Considerând că legiuitorul, pentru a asigura un credit cât mai mare cambiei, a dispus prin acest text că debitorul unei cambii nu ar putea opune de cât excepțiunile necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiile personale aceluia care a exercitat această acțiune. Că aceste excepțiuni trebuie să fie propuse la prima înfățișare, că excepțiunile personale, însă, nu vor putea întârziă condamnarea la plată de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluție și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă;

Considerând că, față cu dispozițiunile formale ale acestui text de lege, cu drept cuvânt Curtea de apel a considerat pe recurent că este decăzut din dreptul de a propune în apel excepțiunea bazată pe novațiune, întrucât se constată că dânsul nu a propus această apărare la prima înfățișare;

Considerând că, astfel fiind, Curtea de apel, departe de a viola dispozițiunile art. 349 din codul de comerț, a făcut din contră o bună aplicare a acestui text de lege, și nici omisiune esențială nu a săvârșit, întrucât obiectul procesului fiind o acțiune cambială sprijinită pe două po-

lițe protestate, semnate de recurent în ordinul intimatului, rezultă de aici că obiecțiunea recurentului că polița protestată a fost transmisă unui anume Ștefănescu, prin cesiune, și apoi retrocedată de acesta recurentului, nu eră de natură a schimba soluțiunea procesului cambial;

Că, dar, motivul I de casare este nefondat și deci trebuie a fi respins, iar în ce privește motivul II de casare, recurentul a declarat că renunță la el.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 21 Iunie 1910

Președinta d-lui M. Vidrașcu, consilier

Manisalian frères cu Froim Fischer

VÂNZARE.— TEMERE EE EVICȚIUNE.— CUMPĂRĂTOR.— NEDEPUNEREA SAU NEPLATA PREȚULUI.— ART. 1364 COD. CIV.

Pentru ca cumpărătorul să poată invoca beneficiul tras din art. 1364 c. civ., de a nu răspunde plata prețului, nu este de ajuns să aibă o simplă temere de evicțiune, ci trebuie ca, conform acestui text de lege, să aibă un just cuvânt de temere că va fi turburat sau evins, și aceasta fiind o chestiune de fapt, este lăsată cu totul suveranei aprecieri a instanței de fond.

No. 44. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Manisalian frères contra deciziunii camerei arbitrale a Bursei din București, cu No. 6 din 1910, dată în proces cu Froim Fischer.

S'au ascultat: d-l avocat B. Cernea, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat S. Moscuna, în combateri.

Curtea,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 1364 și 1369 cod. civil, precum și a principiilor dominante în materia vânzărilor civile și comerciale.

«Deși am arătat instanței de fond că aveam tot dreptul să suspendăm plata prețului din cauză că marfa vândută nouă eră secheștrată de proprietar pentru o creanță privilegiată, totuș prin violarea textelor și principiilor de mai sus, camera arbitrală ne respinge acțiunea».

Având în vedere că, prin concluziunile orale, recurentul s'a mărginit, în dezvoltarea acestui motiv, numai la violarea art. 1364;

Considerând că, prin deciziunea atacată cu recurs, s'a respins ca nefondată acțiunea ce recurentul Manisalian frères făcuse în contra lui Froim Fischer, și prin care se cerea ca să fie obligat la imediata executare a contractului intervenit între dânsii, cu data de 10 Decembrie 1909, și prin care Froim Fischer vânduse ca 50 până la 60 vagoane de porumb recurentului, sau, în caz contrariu,

să se declare reziliat contractul și să fie autorizat ca, prin mijlocirea Bursei, să se cumpere în contul vânzătorului acea cantitate, să fie obligat a-i plăti diferența eventuală și 10.000 lei daune;

Având în vedere că, prin acea decizie, camera arbitrală, constatând în fapt că recurenții neexecutând obligația ce-și luase prin contract ca, mai întâiu, să dea la 14 Decembrie acelaș an, 20.000 lei, le-a respins cererea, stabilind că culpa neexecutării este imputabilă cumpărătorului;

Având în vedere că, obiecțiunei că dacă n'a plătit cei 20.000 lei, recurentul opune faptul că porumbul cumpărat se găsește sechestrat de către proprietarul moșiei pentru plata de arendă, și ca atare, conform art. 1364 c. civ., aveau dreptul să suspende plata, întrucât erau amenințați să pearză banii și să nu aibă nici porumbul cumpărat;

Având în vedere că camera arbitrală, prin decizia sa, constată în fapt că înființarea de sechestrul pe acel porumb nu putea să producă o temere justificată pentru recurent de evicțiunea lucrului cumpărat, căci dacă s'ar fi plătit acea sumă conform convențiunei dintre părți, s'ar fi putut scoate de sub sechestrul porumbul care eră urmărit pentru o sumă mult mai mică și, afară de aceasta, ar fi putut consemna acea sumă să rămâe depusă până la predare;

Având în vedere că, pentru ca cumpărătorul să poată invoca beneficiul tras din art. 1364 c. civ., de a nu răspunde plata prețului, nu este de ajuns să aibă o simplă aprehensiune de evicțiune, ci trebuie ca, conform acestui text de lege, să aibă un just cuvânt de temere că va fi turburat sau evins, și aceasta fiind o chestiune de fapt este lăsată cu totul la suverana apreciere a instanței de fond;

Considerând că, întrucât instanța de fond constată că sechestrarea porumbului pentru o sumă mai mică nu justifică temerea recurentului de a plăti suma de 20.000 lei, obligat prin convențiune, motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier I. Baștea, respinge.

Semnați : M. Vidrașcu, M. Gr. Ciocărdia, I. Baștea.

Observație.— În vechiul drept francez, cumpărătorul nu putea să suspende plata prețului pentru temerea unei turburări; el nu putea să uzeze de acest drept decât în urma unei turburări reale ¹⁾.

Soluțiunea dreptului actual este mult mai echitabilă, după cum observă toți autorii. În adevăr, astăzi, cumpărătorul ar putea, fără nici o inter-

venție a justiției ²⁾, să suspende plata prețului, nu însă și acea a dobânzei lui ³⁾, chiar dacă el n'ar fi turburat în realitate, destul este ca să aibă cuvinte suficiente de a se teme de o turburare serioasă, pentru că el nu se poate expune a perde și lucrul și prețul. O temere himerică de turburare n'ar putea fi o cauză de suspendare a plății prețului ⁴⁾.

Dacă temerea de turburare este sau nu serioasă, aceasta este o chestie de fapt care se apreciază în mod suveran de instanțele de fond ⁵⁾.

Art. 1364 citează *exempli gratia* acțiunea ipotecară și acea în revendicare, însă acestea nu sunt singurele cauze care autoriză pe cumpărător a reține prețul. Astfel, nu mai rămâne nici o îndoială că cumpărătorul poate să suspende plata prețului, dacă proprietatea imobilului vândut este grevată de o condiție rezolutorie a cărei îndeplinire poate să-i răpească lucrul vândut ce-i fusese predat ⁶⁾.

Art. 1364 nu obligă pe cumpărător a consemna prețul, nici nu-i dă dreptul de a cere restituirea lui, la caz de a-l fi plătit, ci-l autoriză numai de a-l reține în timpul cât ține pericolul evicțiunei. El nu-l va consemna decât atunci când va voi să se libereze; însă, în asemenea caz, banii nu vor putea fi ridicați de vânzător dela Casa de consemnațiuni, decât atunci când el va face să înceteze pericolul evicțiunei, sau va da cauțiune ⁷⁾.

Art. 1364 necuprinzând o dispoziție de ordine publică, părțile pot necontestat renunța la beneficiul lui. Această renunțare poate fi nu numai expresă, dar și tacită; însă ea trebuie să fie neîndoelnică, pentru că este de principiu că renunțările nu se presupun, *Nemo res suas jactare praesumitur*.

Cumpărătorul nu poate, de asemenea, să invoace

2) Cas. rom. Bult. 1904, p. 1581 și *Dreptul* din 1905, No. 59.

3) Art. 1364 fiind, în adevăr, un text excepțional, este de strictă interpretare, Cpr. Guillouard, *Vente*, II, 557; Troplong, *Idem*, 611; Duvergier, *Idem*, I, 422; Baudry et Saignat, *Idem*, 519; Marcadé, *loco cit.*, No. 1; Cas. fr. D. P. 97. 1. 613, etc.— Vezi însă Laurent XXIV, 327.

4) Planiol, II, 1528 (ed. 5-a).

5) Cas. rom., *Dreptul* din 1910, No. 61; Cas. fr. *Pand. Périod.* 88. 1. 321; T. Huc, X, 165; Thiry, III, 591; Arntz, III, 1028; Guillouard, *Vente*, II, 554; Planiol, II, 1528, etc.

6) Guillouard, *op. cit.*, 554; Baudry et Saignat, *Idem*, 505; Laurent, XXIV, 321; T. Huc, X, 165, p. 226, etc.

7) C. București, *Dreptul* din 1889, No. 81.— Cumpărătorul nu poate reveni asupra consemnării prețului, dacă ea a fost acceptată de vânzător, sau validată printr'o hotărîre judecătorească. Cpr. Baudry et Saignat, *Vente*, 511.

1) Pothier, *Vente*, III, 280; Troplong, *Idem*, II, 609; Guillouard, *Idem*, II, 540; Marcadé, VI, art. 1653, p. 290, 291 (ed. 6-a), etc.

beneficiul acestui text, decâteori el a cumpărat pe riscul și pericolul său.

Decâteori cumpărătorul este în drept a suspenda plăta prețului, vânzătorul are două mijloace la îndemână spre a-l constrânge la plată, și anume: 1° încetarea pericolului evicțiunii; 2° darea unei cauțiuni, adică prezintarea unei persoane capabile și solvabile (art. 1659), care să asigure plata prețului, nu însă și aceea a daunelor la care vânzătorul ar putea fi condamnat.

Dreptul de a da cauțiune, fiind o facultate conferită vânzătorului, el nu poate fi silit la aceasta de către cumpărător.

Se poate întâmpla ca pericolul evicțiunii să fie privitor numai la o parte din lucrul vândut. În asemenea caz, cumpărătorul nu va putea să reție decât o parte corespondentă din preț, care, la caz de contestație, se va aprecia în mod suveran de judecătorii fondului⁸⁾.

S'a decis, cu drept cuvânt, că art. 1364 se aplică numai vânzătorilor de bunăvoie, nu însă și acelor silit, pentru că, după art. 551 Pr. civ., adjudecatarul trebuie să depună prețul în termen de o lună, iar după art. 553 Pr. civ., nedepunerea prețului în termenul de mai sus atrage revinderea imobilului pe socoteala adjudecatarului⁹⁾.

S'a decis însă că art. 1364 C. civ. este aplicabil vânzătorilor silit în acest sens, că adjudecatarul care este, în mod serios, amenințat de evicțiune, poate cere depunerea unei cauțiuni din partea creditorului urmăritor¹⁰⁾, însă această soluție este cu drept cuvânt criticată de Alex. Degré. Adjudecatarul cumpără deci pe riscul și pericolul său. El trebuie să deschidă ochii în patru, căci altfel va deschide punga¹¹⁾.

În fine, deși art. 1364 este de strictă interpretare, s'a decis că el este aplicabil în materie de locațiune sau arendare, pentru că acest text nu este decât aplicarea principiului general, după care, în contractele sinalagmatice, obiectul obligațiunii unei

părți este cauza obligațiunii celeilalte, și printr'oa dreaptă reciprocitate, partea care nu-și îndeplinește obligația sa nu este în drept a cere executarea obligației părții adverse¹²⁾.

Știm, de asemenea, că art. 1364 se aplică și în materie de schimb, așa că copermutantul care, în mod serios, s'ar teme de turburare, ar putea să suspende predarea lucrului său, dacă celalt copermutant n'ar da cauțiune¹³⁾.

D. ALEXANDRESCO

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 13 Octombrie 1910

Președinta d-lui G. V. Buzdugan, președite

Lucia Petrovici-Armis cu St. Petrovici-Armis

CONSILIU JUDICIAR.— NUMIRE.— PLURARITATE.— UNITATE.—
ART. 445, 451 ȘI 459 COD. CIV.

Din termenii art. 445, 451 și 459 din codul civil, cari se ocupă cu instituirea consiliului judiciar în anumite cazuri, rezultă lămurit că legiuitorul a prevăzut unitatea consiliului judiciar, adică numirea unei singure persoane cu misiunea de consilier judiciar, întocmai după cum în materie de tutelă a admis unitatea tutorului.

No. 141.— S'a prezentat apelanta, asistată de d-l avocat S. Rosenthal, în lipsa înțimatului.

Fotoliul ministerului public ocupat de d-l procuror Al. Nicolau.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Lucia Petrovici-Armis în contra sentinței tribunalului Ilfôv, secția I, cu No. 550 din 1910;

Având în vedere că, prin această sentință, tribunalul, după cererea apelantei, a admis punerea soțului acesteia, Stefan Petrovici-Armis, sub consiliu judiciar, numind ca conilieri judiciari pe d-nii Alex. Giani, Ath. Kivu și I. Ghețu, cărora le-a fixat câte un onorariu lunar de 1000 lei;

Având în vedere că, prin apelul său, d-na Petrovici-Armis susține, în prim loc, că, conform legii, nu s'ar putea numi decât o singură persoană ca consiliu judiciar, și, din acest punct de vedere, cere reformarea sentinței tribunalului, numirea unui singur consiliu judiciar, pre-

13) Vezi tom. IX al susziselor Comentarii, p. 12, nota 3, *in fine*. Cpr. Répert. Sirey, v^o *Echange*, 78; Troplong, *Echange et louage* I, 21, 22, etc.

12) Cpr. Cas. rom. și C. București, *Dreptul* din 1904, No. 67 și *Cr. judiciar* din 1905, No. 30; *Dreptul* din 1905, No. 59 și Bult. Cas. 1904, p. 1581. Vezi asupra acestei chestiuni consultația lui Planiol, publicată în *Dreptul*, *loco cit.* Vezi și tom. IX al Coment. noastre, p. 148, nota 4.

8) Baudry et Saignat, *Vente*, 518.

9) Cas. rom. Bult. 1888, pg. 950 și *Dreptul* din 1888, Nt. 82; Alex. Degré, *Dreptul* din 1896, No. 43.—Vezi însă Cas. rom. Bult. 1885, p. 433.

10) Cas. rom. Bult. 1890, p. 329.

11) Degré, *Dreptul* din 1896, No. 43 și *Serieri juridice*, I, pg. 456 urm.

cum și reducerea retribuțiunii fixată acestuia de către tribunal;

Considerând că, din termenii art. 445, 451 și 459 c. civil, cari se ocupă cu instituirea unui consiliu judiciar, în anumite cazuri, rezultă lămurit că legiuitorul a prevăzut unitatea consiliului judiciar, adică numirea unei singure persoane numai cu misiunea de consilier judiciar, întocmai după cum în materie de tutelă a admis unitatea tutorului;

Că, într'adevăr, dacă cu ocaziunea reglementării materiei tutelei, legiuitorul, voind să aibă o singură direcție în îngrijirea persoanei incapacabililor și administrațiunea averei lor, pentru a evita dificultățile rezultând inevitabil din colaborarea mai multor persoane ca tutori, a admis în principiu ca să nu poată exista decât un singur tutor, lucru necontestat azi în drept, și care, dealtfel, rezultă neîndoelnic din dispozițiunile art. 349 și urm. din codul civil, precum și din lucrările pregătitoare relative la aceste dispozițiuni, apoi cu atât mai mult legiuitorul urmă să admită unitatea consiliului judiciar, care, spre deosebire de tutore, nu administrează și nu reprezintă pe incapabil, ci acesta singur își administrează avutul, iar rolul consiliului judiciar, mai mult pasiv, se reduce numai în a asista pe prodig când e vorba de actele prevăzute în mod limitativ de art. 458 din codul civil;

Că, în vederea acestora, este incontestabil că nu se poate îngreua incapacitatea legală a persoanei pusă sub consiliu judiciar, obligându-l la necesitatea de a obține asistența mai multor consilii judiciare, lucru ce este și mai atingător pentru el și mai greu de obținut;

Considerând că astfel fiind, urmează ca în specie să se numească intimatului Ștefan Petrovici-Armis o singură persoană ca consiliu judiciar;

Considerând că reprezentantul apelantei declară, atât în numele clienței sale, cât și al consiliului de familie, că recomandă ca consilier judiciar pe d-l Alexandru Giani, fost consilier la Curtea de casație și fost ministru de Justiție, pe motiv că d-sa s'ar găsi în relațiuni de prietenie atât cu intimatul cât și cu întreaga sa familie;

Considerând că Curtea, ținând seamă că asemenea raporturi contribuiesc ca asistența consiliului judiciar să fie și mai lesnicioasă și mai folositoare pentru intimat, precum și pe ascendentul ce personalitatea d-lui Giani poate avea asupra intimatului, îl menține pe d-sa în calitate de consilier judiciar;

Considerând că, cu privire la onorariul consiliului judiciar, deși în principiu sarcina acestuia ca și a tutorelui este gratuită, totuși apelanta oferă a remuneră serviciile consiliului judiciar, pretinzând numai reducerea onorariului de 1000 lei fixat de Tribunal la o sumă mai echitabilă și în raport cu acele servicii;

Considerând că, asupra acestui punct, ținând seamă de însemnătatea averii intimatului și deci de importanța

actelor juridice la care consilierul judiciar poate eventual fi chemat a asista pe prodig și a-și da consimțământul său asupra lor, dar în același timp și de raritatea, mai mult ca probabilă, a unor asemenea acte, — întreaga sa avere imobiliară fiind astăzi arendată și închiriată, — și în același timp luând în vedere și condițiunea persoanei numită consilier judiciar, Curtea, în aprecierea sa, fixează onorariul acestuia la suma de 600 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite apelul.

Semnați: G. V. Buzdugan, V. Antinescu, D. Florescu,
G. A. Mavrus.

Observațiune. — Cazul recent cu numirea consiliului judiciar al d-lui Petrovici-Armis a făcut oarecare șgomot. Tribunalul Ilfov, încuviințând această măsură, a rânduit un consiliu compus din trei persoane, iar Curtea, în urma apelului făcut, a reformat sentința primei instanțe, menținând numirea unui singur consilier. Chestia care a dat loc la discuțiune, este dacă consiliul judiciar orânduit cuiva poate fi compus din mai multe persoane. Aplicând prin analogie principiul dela tutelă, Curtea hotărăște că această sarcină nu se poate da decât numai unei singure persoane, din cauza unităței ce trebuie să domnească în îngrijirea și administrarea averii celui pus sub consiliu judiciar.

La Romani, minorul putea să aibă mai mulți tutori, azi însă atât codul Napoleon cât și toate legislațiunile moderne nu admit de cât un singur tutor. Principiul unităței tutelei a fost în adevăr proclamat înaintea Tribunalului, și codul civil francez, precum și cel român în articolele sale referitoare la tutelă, nu vorbește decât de un singur tutor.

Prin urmare, după cum în materie de tutelă, legiuitorul voind să aibă o singură direcție în îngrijirea persoanei incapacabililor și administrațiunea averii lor, pentru a evita dificultățile rezultând inevitabil din colaborarea mai multor persoane, a admis în principiu că nu poate să existe decât un singur tutor, cu atât mai mult legiuitorul urmă să admită unitatea consiliului judiciar care, spre deosebire de tutor, nu administrează și nu reprezintă pe incapabil, ci acesta singur își administrează avutul, iar rolul consiliului judiciar, mai mult pasiv, se reduce numai în a asista pe prodig când e vorba de actele prevăzute în mod limitativ de art. 458 cod. civil.

Acesta este raționamentul foarte juridic al Curței, conform cu doctrina celor mai mulți autori. Chestiunea unităței consiliului judiciar e totuș supusă controversei (Vezi în sensul deciziunii de mai sus, Demolombe, VIII, 711; Planiol, I, 2119; Aubry et Rau, I, p. 868, text și nota 2; D. Alexandresco, t. III (ed. 2-a), p. 91, nota 1 și t. II, p. 549. — *Contră*: Taulier, *Th. raisonnée du code civil*, II, pg. 132; Chardon, *Puissance tutélaire*, p. 84; Toullier D. I, p. II, 1377).

S. R.